

7/15136

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

Sayı: B.13.2.SGK.0.65.03.01/ 01-54-24 11084550
Konu: Kütahya Milletvekili Prof. Dr. Alim IŞIK'a ait
(7/15136) Esas No'lu Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 28/06/2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-24156 sayılı yazınız.

Kütahya Milletvekili Sayın Prof. Dr. Alim IŞIK'a ait 7/15136 Esas No'lu yazılı soru önergesi, Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.
Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK:
Yazı (8 sayfa)

**KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF. DR. ALİM İŞİK'A AİT
7/15136 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

1479 sayılı Kanunun 4447 sayılı Kanunun 31 inci maddesiyle değiştirilen prim ve aylıklara esas olan gelir basamaklarının belirlenmesine ilişkin 50 nci maddesinde, sigortalıların ödeyecekleri primler ve bağlanacak aylıkların hesabında kullanılan 24 basamaklı gelir tablosunun her yıl bir önceki yılın tüketici fiyatları endeksindeki değişim oranı (TÜFE) ve gayri safi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızları (GH) kadar artırılarak belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla 01/01/2000 tarihinden itibaren gelir tablolarının oluşturulmasında bir önceki yılın TÜFE ve GH oranlarının esas alınması öngörülmüştür.

1479 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrasında, yeni düzenlemeye göre gelir tabloları oluşturulana kadar yürürlükteki eski gelir tablolarının kullanılacağı, ikinci fıkrasında ise, kullanılan eski gelir basamaklarının 01/04/2000-31/03/2001 tarihleri arasında geçerli olmak üzere % 25 artırılarak belirleneceği, 01/04/2001-31/03/2002 dönemindeki artışı hedeflenen enflasyon oranı dikkate alınarak yeniden belirlemeye Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu belirtilmiştir. Buna göre 01/01/2000-28/02/2000 tarihleri arasındaki aylık taleplerinde, 31/12/1999 tarihinde yürürlükte bulunan gelir basamaklarının gösterge rakamlarıyla 01/01/2000 yılı memur maaş katsayısı çarpılmak suretiyle eski hükümlere göre oluşturulan gelir basamakları kullanılmaya devam edilmiştir. Bu gelir basamakları 01/04/2000-31/03/2001 döneminde % 25 oranında, 01/04/2001-31/03/2002 döneminde ise 2001/2343 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile % 40 oranında artırılarak yeni gelir tabloları oluşturulmuştur.

Ancak, 22/01/2004 tarihli ve 5073 sayılı Kanunla 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesinde yapılan değişiklikle, gelir basamaklarının oluşturulma kuralları yeniden düzenlenmiş ve gelir tablolarının her yıl 1 Nisan yerine 1 Ocaktan geçerli olmak üzere hazırlanması, gerçekleşen yerine hedeflenen TÜFE ve GH oranında artırılması öngörülmüştür.

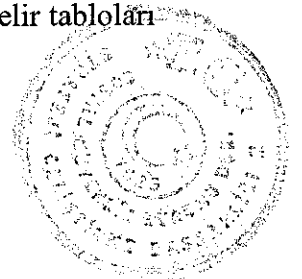
Oluşturulan gelir tabloları, hem sigortalılar tarafından ödenecek prim miktarını belirlemek için hem de aylık bağlama işlemlerinde kullanıldığından ve 2000'li yılların başında TÜFE'nin yüksek olması nedeniyle ticari faaliyet yürüten 1479 sayılı Kanun kapsamındaki sigortalıların ağır bir prim yükü ile karşı karşıya kalmaları söz konusu olmuştur. Prim miktarında meydana gelecek aşırı artış nedeniyle sigortalıların mağdur edilmemeleri için, 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesindeki kural tam olarak uygulanamamış ve bu kuralın dışına çıkılarak sigortalıların ödeyecekleri primlerin ve bağlanacak aylıkların hesabında esas alınan gelir tablolarında 01/04/2002-31/03/2003 ve 01/04/2003-31/03/2004 dönemleri için artış konusunda düzenleme yapma yetkisi 1479 sayılı Kanunun geçici 17 nci maddesi ve 2003 yılı Bütçe Kanunun 51 inci maddesinin (m) bendinin ikinci fıkrası ile Bakanlar Kuruluna verilmiştir.

1479 sayılı Kanuna eklenen geçici 17 nci maddesi gereğince verilen yetki çerçevesinde hazırlanan 2002/3930 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kendinden önceki dönem olan ve 2001/2343 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile düzenlenen 31/03/2002 tarihindeki gelir tablosu,

01/04/2002 - 30/06/2002 döneminde % 32,32,

01/07/2002 - 31/03/2003 döneminde % 17,89,

olmak üzere kümülatif olarak % 56 (1,3232*1,1789) oranında artırılarak gelir tabloları oluşturulmuştur.

Bunun yerine 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesine göre gelir tablosu oluşturulsa idi, 2001 yılına ait TÜFE % 68,5, GH % (eksi) -7,4 olduğundan, Kanunda bir önceki gelir tablosunun TÜFE ve GH kadar artırılacağı hükmü yer aldığından ve negatif çıkan yıllarda bu rakamın alınmayacağına dair hüküm bulunmadığından, matematiksel olarak GH negatif olduğu için yapılması gereken $1,685 - (1-0,074) = 1,56$ işlemidir. Buna göre de 01/04/2002-31/03/2003 dönemi için artışın tek seferde % 56 olması gerekmektedir. Oysa, 2002/3930 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile hem 50 nci maddeye göre toplamda TÜFE x GH oranında bir artış yapılmış, hem de artış ikiye bölünmek suretiyle prim ödeyen sigortalıların zor durumda kalmaları önlenmiştir.

Yine 2003 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunun 51 inci maddesinin (m) bendinin ikinci fıkrasında verilen yetkiye istinaden çıkarılan 2003/5471 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kendinden önceki dönem olan ve 2002/3930 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen 31/03/2003 tarihindeki gelir tablosu,

01/04/2003 - 30/06/2003 döneminde % 20,

01/07/2003 - 31/03/2004 döneminde % 16,5,

olmak üzere kümülatif olarak % 39,8 ($1,20 \times 1,165$) oranında artırılarak gelir tabloları oluşturulmuştur.

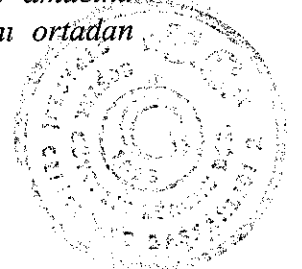
Şayet gelir tabloları 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesine göre artırılrsa idi, 2002 yılına ait TÜFE % 29,7, GH % 7,8 olduğundan sigortalıların ödeyecekleri primlerin tek seferde % 39,8 ($1,297 \times 1,078$) oranında artırılması gerekmektedir. Artış, 50 nci maddede öngörülen oranda (TÜFE x GH) belirlenmiş, ancak tek seferde yapılmak yerine ikiye bölünmek suretiyle yapılmıştır.

Gelir tablolarının oluşturulması ile ilgili Bakanlar Kuruluna yetki veren 2003 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunun 51 inci maddesinin (m) bendinin ikinci fıkrası, Ana Muhalefet Partisinin başvurusu üzerine Anayasa Mahkemesinin 08/10/2009 tarihli ve E. 2007/94, K. 2009/140 sayılı Kararı ile Anayasanın 161 inci maddesinde yer alan, "Bütçe Kanununa bütçe ile ilgili hükümler dışında başka hüküm konulamaz" hükmü gereği, 1479 sayılı Kanunda yapılması gereken bir düzenlemenin Bütçe Kanununda yapılması nedeniyle Anayasanın 161 inci maddesine aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

1479 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesinin 4571 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle değiştirilen ikinci fıkrası ve 4747 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle eklenen geçici 17 nci maddesi Sinop Asliye Hukuk (İş) Mahkemesi tarafından, düzenlemenin Anayasanın 2, 5, 10, 40 ve 60 ıncı maddelerine aykırı olduğu ileri sürülerek itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine götürülmüştür. Anayasa Mahkemesinin 10/11/2009 tarihli ve 27402 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan E: 2005/30 K: 2009/18 sayılı kararında;

"Yasakoyucu, sigortalıların ödeyecekleri primlerin ve bağlanacak aylıklarının hesabında esas alınan gelir basamaklarındaki artış konusunda Anayasa'da belirtilen ilkelere ve sosyal sigorta gereklerine uygun olarak adil ölçüler içinde düzenlemeler yapmak yetkisine sahiptir.

Gelir basamaklarının 1479 sayılı Yasa'nın 50 inci maddesinde öngörülen şekilde artırılarak belirlenmesinin, sigortalıların ödeyecekleri prim yükünü fazla artırması ve bunun da enflasyonun yüksek olduğu dönemlerde ekonomik ve sosyal yaşamı olumsuz yönde etkileyecek olması gözetilmek suretiyle, gelir basamaklarındaki artışın 01/04/2000 ile 31/03/2001 tarihleri arasında geçerli olmak üzere % 25 oranının uygulanması, ekonomik istikrarın sağlanması ve sigortalıların ödeyecekleri prim yükünün azaltılması amacına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Yapılan bu düzenleme, sosyal güvenlik hakkını ortadan kaldıran ya da kullanılamaz hale getiren nitelik de taşımamaktadır.

İtiraz konusu fıkranın ikinci tümcesine göre, Bakanlar Kurulu 01/04/2001 ile 31/03/2002 dönemi için bu artışı yeniden belirleme yetkisini, hedeflenen enflasyon oranını dikkate alarak kullanacağından "hedeflenen enflasyon" kavramının belirsizliğinden söz edilemez.

Öte yandan, farklı tarihlerde emekli olan sigortalıların, emekli aylığı bağlama tarihlerinde yürürlükte bulunan farklı kurallara tabi olmaları nedeniyle aralarında eşitlik karşılaştırması yapılamaz.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural, Anayasanın 2, 5, 10 ve 60 ncı maddelerine aykırı değildir, iptal isteminin reddi gerekir."

denilerek 1479 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesinin 31/05/2000 tarihli ve 4571 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle değiştirilen ikinci fıkrasının iptaline gerek olmadığına karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesinin aynı kararında, "1479 sayılı Kanunun geçici 17 nci maddesiyle, 50 nci maddeye göre belirlenmesi gereken, 01/04/2002 - 31/03/2003 tarihleri arasında sigortalıların ödeyecekleri primler ve bağlanacak aylıkların hesabına esas gelir basamaklarını ve buna ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi Bakanlar Kuruluna verilirken, hiçbir objektif ölçüt ve sınıra yer verilmemiş ve yetkinin çerçevesi yasayla çizilmemiştir. Bakanlar Kuruluna geniş ve belirsiz yetki veren bu düzenleme, yasama yetkisinin devri niteliğinde olduğundan, itiraz konusu kural Anayasanın 2 nci ve 7 nci maddelerine aykırıdır, iptali gerekir." denilerek, 1479 sayılı Kanuna 4747 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle eklenen geçici 17 inci maddenin Anayasaya aykırı olduğundan iptaline karar vermiştir.

Gelir tablolarının oluşturulması konusunda Bakanlar Kuruluna yetki veren hükümlerin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi üzerine, 2002/3930 (01/04/2002-30/06/2002, 01/07/2002-31/03/2003 dönemleri) ve 2003/5471 (01/04/2003-30/06/2003, 01/07/2003-31/03/2004 dönemi) sayılı Bakanlar Kurulu Kararlarının iptali istemiyle açılan davayla ilgili Danıştay Onbirinci Dairesinin E:2004/3180, K:2009/1167 sayılı kararıyla, yasal dayanağı kalmayan 2002/3930 ve 2003/5471 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları iptal edilmiştir.

Ödenecek primler ve bağlanacak aylıklar için ortak tablo en son 2003/5471 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre belirlenen 01/07/2003 tarihli gelir tablosu olup, 01/01/2004 tarihinden itibaren sadece ödenecek primler için gelir tabloları oluşturulmuştur. 01/07/2003 tarihinden sonra bağlanan ve bağlanacak bütün aylıklarda 2003/5471 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre oluşturulan gelir tablosunun 01/07/2003 dönemine ait olan gelir basamakları kullanılmış ve aylıklar aylık başlangıç tarihine aylık artışları ile taşınmıştır. Buna ilişkin hüküm, 2004 ve sonraki yıllar için aylık artışlarıyla ilgili olarak çıkarılan 5073, 5282, 5454, 5565, 5724, 5828, 5951 sayılı Kanunlarda yer almıştır. Bu nedenle oluşan yasal boşluğun bir an önce doldurularak 01/04/2002-30/06/2002, 01/07/2002-31/03/2003 ve 01/04/2003-30/06/2003, 01/07/2003-31/03/2004 dönemine ait gelir tablolarının yeniden yasal dayanağa kavuşturulması gereği ortaya çıkmıştır.

Bunun için de, 5997 sayılı Kanunun 12 nci maddesi ile 5510 sayılı Kanuna geçici 27 nci madde eklenmiştir. 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 27 nci madde; "1479 sayılı Kanunun mülga 50 nci maddesine göre belirlenmesi gereken sigortalıların ödeyecekleri primler ile bağlanacak aylıkların hesabına esas gelir basamakları kendinden önceki dönemde yürürlükte bulunan gelir basamakları esas alınarak;

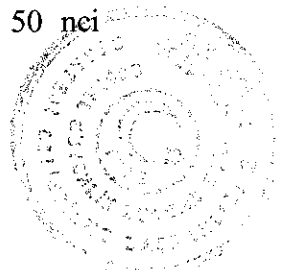
01/04/2002 – 30/06/2002 döneminde % 32,32,

01/07/2002 – 31/03/2003 döneminde % 17,89,

01/04/2003 – 30/06/2003 döneminde % 20,

01/07/2003 – 31/12/2003 döneminde % 16,5,

oranında artırılarak belirlenir. Bu dönemlerde 1479 sayılı Kanunun mülga 50 nci maddesinin ikinci cümlesi uygulanmaz." hükmünü amir bulunmaktadır.

Bu dönemlerdeki gelir tabloları iptal edildiği için;

- 01/04/2002-30/06/2002 dönemi gelir basamakları, kendisinden önceki dönem olan ve 2001/2343 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen 01/04/2001-31/03/2002 dönemi gelir basamakları,

- 01/07/2002 için, yine ve kendinden önceki dönem olacak olan ve bir önceki artışla yeni oluşturulan 01/04/2002-30/06/2002 dönemindeki gelir basamakları,

- 01/04/2003 için, 01/07/2002-31/03/2003 dönemindeki gelir basamakları,

- 01/07/2003 için, 01/04/2003-30/06/2003 döneminde oluşturulacak gelir basamakları, esas alınarak artış yapılacaktır.

Örneğin;

- 01/04/2001-31/03/2002 döneminde yürürlükteki gelir tablosunun 1. basamak değeri 112,983'tür. Bu değer yeni maddede belirlenen ,

- 01/04/2002 – 30/06/2002 döneminde % 32,32 artırıldığında 149,499,

- 01/07/2002 – 31/03/2003 döneminde % 17,89 artırıldığında 176,244,

- 01/04/2003 – 30/06/2003 döneminde % 20 artırıldığında 211,493,

- 01/07/2003 – 31/12/2003 döneminde % 16,5 artırıldığında 246,389,

değerine ulaşılacaktır ki, bu değerler iptal edilen aynı döneme ilişkin gelir basamaklarının 1. basamak değeri ile aynıdır. 31/03/2002 tarihli gelir basamakları ile 01/07/2003 tarihli gelir basamakları arasındaki artış kümülatif olarak % 118 olup, iptal edilen gelir basamaklarındaki artışta bunun aynısıdır.

Sonuç itibariyle, iptal edilen gelir basamaklarının kendinden önceki dönemdeki gelir basamakları esas alındığında oluşan artış ile kanuni düzenleme ile belirlenen artış oranları aynıdır ve iptal edilen gelir basamakları aynen yürürlüğe girmiştir. Dolayısıyla, yeni düzenleme ile iptal edilen basamak değerlerinde bir artış söz konusu olmadığından emekli aylıklarında da bir değişiklik veya artış söz konusu olmayacaktır.

Kahramanmaraş milletvekili Veysi KAYNAK ve üç milletvekili tarafından verilen kanun teklifinin gerekçesi, teklif metnine ekli olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur.

Anayasanın 88 inci maddesine göre Bakanlar Kurulu ve milletvekilleri kanun teklifi vermeye yetkili olup, söz konusu kanun teklifinin milletvekilleri tarafından verilmesi üzerine Bakanlığımızca ayrıca bir tasarı hazırlığına ihtiyaç duyulmamıştır.

Söz konusu teklifin gerek TBMM Plan ve Bütçe Komisyonundaki gerekse TBMM Genel Kurul görüşmelerinde Bakanlığımız yetkilileri de hazır bulunmuş olup, görüşlerimiz hem Komisyonunda hem de Genel Kurulda ifade edilmiştir. Yukarıda yapılan açıklamalar da dikkate alındığında Bakanlık olarak teklifin ilgili bölümündeki görüşlerimiz olumludur.

